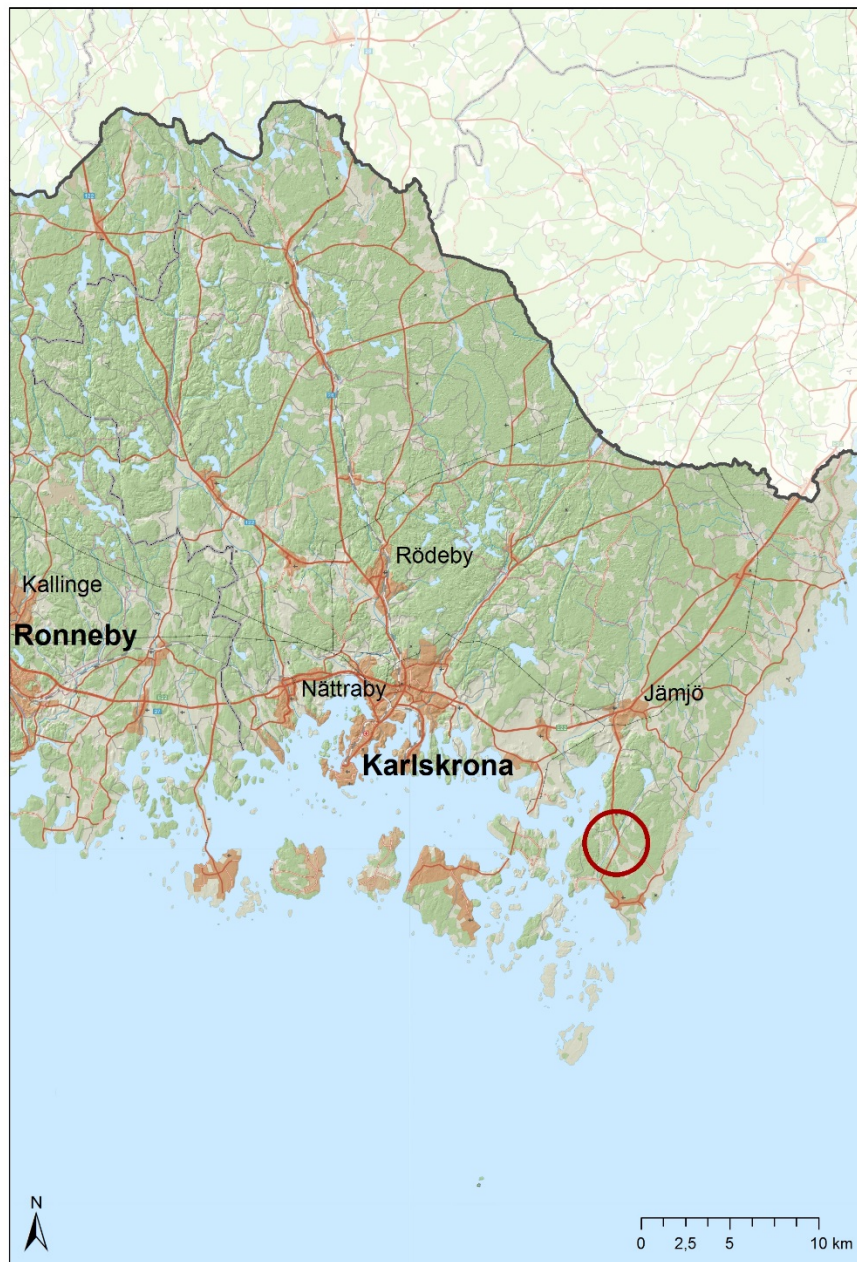

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410107 Steneryd

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Ingegerd Erlandsson

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410107 Steneryd**

Kommun: Karlskrona

Områdets totala areal: 7,3 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-10-10

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1997-01-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6510 - Slätterängar i låglandet

6530 - Lövängar

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Steneryd bidrar till att uppfylla miljömålen Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt växt- och djurliv.

I Natura 2000-området Steneryd är de prioriterade bevarandevärdena naturbetesmarker med lövängar och slätterängar, med naturvärden framför allt knutna till den hävdgynnade vegetationen i fältskiktet i löv- och slätterängarna och de gamla grova hamlade träden. Området ger en mycket representativ bild av ett äldre småskaligt odlingslandskap med traditionell skötsel av lövängar och området är unikt med sin mångfald av hamlade träd, varav många är gamla, grova och med håligheter.

Beskrivning av området

I slutet av 1800-talet framstod Steneryds lövängar på Torhamnshalvön som en oas i ett för övrigt trädlöst landskap med mycket ljunghedar. I dag utgör området en mycket viktig rest av det gamla kulturlandskapet med sina höga biologiska och kulturella värden.

Större delen av området utgörs av lövängar med över 350 hamlade träd, dels lindar och dels de rödlistade arterna ask (starkt hotad) och alm (akut hotad), samt några enstaka hagmarksekar. Träd- och buskskiktet för övrigt utgörs bland annat av hassel, hagtorn, lönn, oxel och rönn. Några kryptogamer som noterats på träden är lönnlav och de rödlistade arterna rosa lundlav (sårbar), kraterorandelav (starkt hotad) och almorangelav (akut hotad). Större delen av lövängarna slås sedan 1960-talet, medan en mindre del närmast gården betas idag. Det finns tre mindre ytor med slätterängar som även de slås. Insprängt i området ligger gamla åkrar, dels sådana som brukas fortfarande och dels sådana som övergått till betesmark. De olika vångarna inramas av stenmurar. Det finns gårdsruiner i området. Öster om vägen som går genom området, utanför beteshagen, finns ekskog. Där ligger mycket död ved i faunadepåer.

Sammantaget ger området en mycket representativ bild av det äldre odlingslandskapet. Den hävdgynnade floran är rik med arter som nattviol, brudbröd, stor blåklocka, darrgräs, bockrot, gullviva och skullror. Vedinsektsfaunan och lavfloran är inte systematiskt inventerad, men bland annat de rödlistade arterna aspraktbagge och grön aspvedbock (nära hotade) är noterade och området bör ha en rik potential för dessa organismgrupper. Ekoxe och bokoxe har rapporterats från området. Dagfjärilar och gaddsteklar har inventerats i området och bland noterade arter kan nämnas den rödlistade arten ängsmetallvinge (nära hotad) samt de tidigare rödlistade arterna skogsnätfjäril, slättergräsfjäril och vitfläckig guldvinge.

Vad kan påverka negativt

Ängs- och hagmarker

Områdets lövängar är skyddade mot bland annat markexploatering genom naturreservatsföreskrifter. Följande faktorer regleras inte genom reservatsföreskrifterna och kan påverka naturtypen negativt:

- Bristande trädkontinuitet leder på sikt till att ersättningsträd saknas när de gamla träden dör. Föryngring av lönn, lind med flera arter är förutsättning för framtida hamlade träd och kontinuitet av gamla, grova, ihåliga träd.
- Upphörd, felaktig eller otillräcklig hävd.
- Igenväxning, orsakad av exempelvis för lågt betetryck eller bristande buskröjning.
- Övergödning genom till exempel läckage av näringsämnen från omgivande mark eller tillskottsutfordring av betesdjuren, vilket indirekt ger näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Avmaskning av betesdjuren under eller strax före betessläpp, med avmaskningsmedel som kan vara skadligt för områdets insektsfauna.
- Besprutning av åkerrenar i intilliggande jordbruksmark, vilket kan skada områdets arter.

Skog

Områdets skogsmark utanför betesfällan är skyddad mot bland annat markexploatering och produktionsinriktat skogsbruk genom naturreservatsföreskrifter. Skogen kan påverkas negativt av:

- Invandrande gran och främmande trädslag som till exempel sykomorlönn.
- Igenväxning i ekdominerade miljöer med ljus- och värmekrävande arter.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området

- Området är avsatt som naturreservat sedan 1971 och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§

miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägarens och nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen i Blekinge län.

- Beslutet med föreskrifter samt skötselplan ska reviderades 2017 för att reservatsskyddet bättre ska kunna möta hoten inom området.

- Miljöersättning för bevarande av betesmarker och slätterängar enligt Miljö- och landsbygdsprogrammet år 2014-2020 finns i området.

- Större vattensalamander är fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det innebär att det är förbjudet att avsiktligt fånga, döda eller störa djur samt ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon. Det är också förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats, vilket innebär att inte bara arten, utan även dess livsmiljö under alla levnadsstadier är skyddad.

- Slutavverkningar av ädellövskog på områden större än 0,5 ha ska anmälas till Skogsvårdsstyrelsen. Om en sådan anmälan gäller ädellövskog i anslutning till ett Natura 2000-område, bedömer Skogsvårdsstyrelsen om avverkningen kräver tillstånd från länsstyrelsen.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**6510 - Slätterängar i låglandet**

Areal: 0,66 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Tre delområden i Steneryd är öppna slätterängar. Alla tre är relativt glest trädbevuxna och kantas av hassel och hamlade träd. I det södra området finns glest med björk och enstaka enbuskar. I området närmast parkeringen finns hassel och spridda lövträd. Kärnväxtfloran domineras av hävdgynnade arter och bland annat ängsskallra, höskallra och trift har noterats.

Bevarandemål

Områdets slätteräng ska vara minst 0,7 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och präglad av slätter med efterbete. Områdes kärnväxtflora ska karaktäriseras av slättergynnade arter, exempelvis höskallra och ängsskallra. Träd, buskar, sly eller ohävdsarter som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Stenmurar ska till största delen vara solexponerade och fria från lövsly och träd så att dessa inte beskuggas eller skadas av stammar eller rotsystem.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är mycket gott.

6530 - Lövängar

Areal: 3,76 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Steneryd utgörs naturtypen av torra till friska kuperade lövängar med över 350 hamlade askar, lindar och almar och för övrigt bland annat hassel, hagtorn, lönn, oxel, rönn och enstaka hagmarksekar i träd- och buskskiktet. Större delen av lövängarna slås sedan 1960-talet, medan en liten del utgör betesmark idag. Den slåtterpräglade floran är tämligen rik med arter som nattviol, brudbröd, ängsvädd, darrgräs, gullviva och skallror. Ängarna slås i slutet av juli och efterbetas därefter.

Bevarandemål

Områdets lövängar ska vara minst 3,8 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och präglad av slåtter med efterbete. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av slåttergynnade arter, exempelvis gullviva, höskallra, ängsskalla, ängsvädd och grönvit nattviol. Ängen ska vara trädbärande med flera hundra hamlade askar, lindar och almar. En stor andel av de hamlade träden ska vara hålträd. Kryptogamfloran på de hamlade träden ska vara artrik med förekomst av karaktäristiska arter. Det ska finnas nyhamlade träd som efterträdare till de äldre hamlade träden. Det ska finnas ett begränsat men artrikt träd- och buskskikt med hassel, hagtorn, rönn och oxel. Några äldre, grova och spärrgreniga ekar ska också förekomma. Träd, buskar, sly eller ohävdarter som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska ej finnas. Stenmurar ska till största delen vara solexponerade och fria från lövsly och träd så att dessa inte beskuggas eller skadas av stammar eller rotsystem. Fjärilsfaunan ska vara artrik.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är mycket gott.

Dokumentation

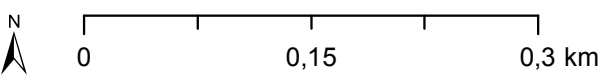
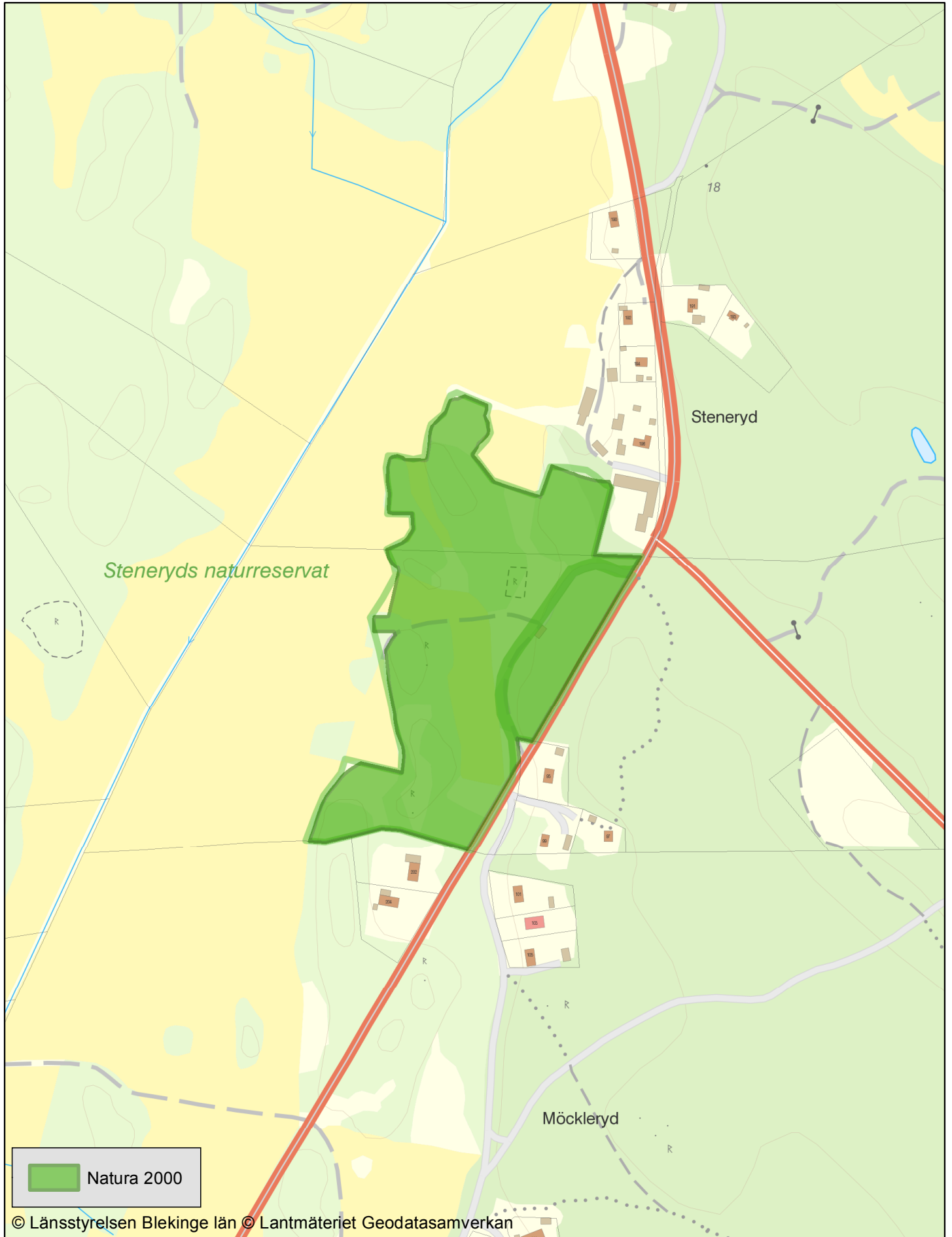
- Aronsson, M. m.fl. 1970. Steneryds lövängar. Ur Blekinges natur - Årsbok 1970. Blekinge länsförbund av SNF.
 - ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
 - Artportalen, www.artportalen.se (uttag 2016-05-26).
 - Bergendorff, C. 1994. Dagfjärilar i blekingska hagmarker. Länsstyrelsen i Blekinge.
 - Länsstyrelsen Blekinge län 1979. Skötselplan för naturreservatet Steneryds ängar.
 - Jordbruksverket 2004. Ängs- och betesmarksinventering.
- Tillgänglig: <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>
- Naturvårdsverket 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
 - Rikets allmänna kartverk 1915-1919. Häradsekonomiska kartan, Blekinge Torhamn (50). Digitalt material © Lantmäteriet.
 - Länsstyrelsen i Blekinge län. 2007. Uppföljning av betesmarker och slåtterängar i skyddade områden, typiska och egna indikatorarter, samt negativa indikatorarter. Opublicerat material.
 - Trädportalen, www.tradportalen.se (uttag 2016-05-26)

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

Natura 2000 - SE0410107 Steneryd

Kartskala 1:5 000